Diagnoza potrzeb edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku – Białej

1. Opis obszaru problemowego.

W Zespole Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku – Białej kształci się obecnie 499 uczniów w tym: 327 dziewcząt oraz 172 chłopców. Szkoła liczy 18 oddziałów, a nauka realizowana jest w czterech zawodach: **technik ekonomista, technik rachunkowości, technik handlowiec i technik logistyk.**

Celem diagnozy jest określenie potrzeb uczniów w zakresie wyposażenia ich w kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy i kompatybilne z oczekiwaniami pracodawców.

Wymagania dynamicznie zmieniającego się rynku pracy wymuszają na polskiej szkole podejmowanie wielu innowacyjnych działań dotyczących obszarów kształtowania postaw i kompetencji kluczowych oraz procesu nauczania i uczenia się. Priorytetem staje się optymalne przygotowanie uczniów do zadań realizowanych w firmach funkcjonujących w realiach gospodarki rynkowej. W związku z tym realizacja przez szkołę wszelkich innowacji, projektów edukacyjnych czy projektów UE wpływa na rozwój u uczniów kompetencji kluczowych i uniwersalnych oraz uzyskiwaniu ważnych umiejętności i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy UE i jednocześnie podnosi jakości pracy szkoły. Działania te wymagają również ciągłego doskonalenia i unowocześniania bazy dydaktycznej. Napotyka to jednak na wiele barier finansowych, zwłaszcza w zakresie wyposażenia w sprzęt IT oraz oprogramowania o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego, czy też posiadania kwalifikacji, których uczniowie nie mają możliwości zdobycia w szkole. Zmiany te są wymagane, nie tyko obligatoryjną zgodnością z podstawą programową, ale również oczekiwaniami dynamicznie zmieniającego się lokalnego rynku pracy i szybkiego postępu w zakresie najnowszych technologii informatycznych.

2. Sposób przeprowadzenia diagnozy.

Diagnoza została przeprowadzona poprzez analizę wtórnych źródeł informacji, a zwłaszcza raportów i prognoz publikowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w zakresie zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych. Przedmiotem analizy były także ogólnodostępne publikacje na temat postaw, kwalifikacji i umiejętności praktycznych wymaganych od potencjalnych kandydatów do pracy. Diagnozę pogłębiono o wywiady i rozmowy z przedstawicielami takich firm jak: Ceva, FCA Services, FCA Powertrain, a także Auchan i ZUS, z którymi placówka nawiązała różne formy współpracy. Wykorzystano metodę wywiadu grupowego z uczniami, którzy odbywali praktyki zawodowe w firmach handlowych i logistycznych, wskazując umiejętności i systemy informatyczne stosowane powszechnie w tej branży, których obsługi nie przewiduje podstawa programowa kształcenia w tym zawodzie. Narzędzie wywiadu wykorzystano również w czasie zajęć indywidualnego doradztwa zawodowego. Celem było ustalenie potrzeb rozwojowych młodzieży, innych niż zawodowe, oraz propozycji zajęć wspierających rozwój kompetencji kluczowych – kompetencji informatycznych, matematycznych i przyrodniczych – z zakresu biologii, geografii i informatyki.

Wywiad z pracodawcami, nauczycielami kształcenia zawodowego oraz z uczniami, którzy uczestniczyli w poprzednich podobnych projektach dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, a także z absolwentami, którzy funkcjonują już na lokalnym rynku pracy, określił potrzeby wsparcia dla uczniów w zakresie dodatkowych kursów i szkoleń, które zwiększyłyby konkurencyjność absolwentów na rynku pracy poprzez nabywanie nowych kwalifikacji i doskonalenie umiejętności zawodowych, a programy nauczania w niedostatecznym stopniu uwzględniają czas na ćwiczenia i treningi z tego zakresu.

3. Wyniki diagnozy

- ✓ Udział w projekcie zadeklarowało 100 uczniów co stanowi 20 % uczniów szkoły
- ✓ W indywidualnych zajęciach doradztwa zawodowego wezmą udział wszyscy beneficjenci projektu
- ✓ Udział w stażach u pracodawców zadeklarowało minimum 30 uczniów w każdym roku trwania projektu
- ✓ Minimum 40 uczniów weźmie udział w kursie prawa jazdy kat. B
- ✓ Minimum 60 uczniów kształcących się w zawodzie technik logistyk wskazało chęć udziału w dodatkowych kursach i szkoleniach specjalistycznych
- ✓ Minimum 20 uczniów zadeklarowało udział w kursie obsługi kasy fiskalnej
- ✓ Minimum 20 uczniów zadeklarowało udział w szkoleniach z zakresu obsługi klienta i technik sprzedażowych
- ✓ Minimum 8 uczniów zadeklarowało udział w kursie języka angielskiego zawodowego Business English
- ✓ Grupa uczniów zadeklarowało udział w kursie języka niemieckiego zawodowego
- ✓ Grupa uczniów zdeklarowało udział w zajęciach rozwijających umiejętności przyrodnicze – geografia
- ✓ Grupa uczniów zdeklarowało udział w zajęciach rozwijających umiejętności przyrodnicze – biologia
- ✓ Grupa uczniów zdeklarowało udział w zajęciach rozwijających umiejętności matematycznych
- ✓ Grupa uczniów zdeklarowało udział w zajęciach rozwijających umiejętności informacyjno-telekomunikacyjnych - informatyka
- ✓ Szkoła zatrudnia 14 nauczycieli kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego
- ✓ W wyniku dokonanego przeglądu stwierdzono konieczność uzupełnienia, lub wymiany na nowocześniejszy sprzęt komputerowy w pracowni kształcenia zawodowego (pracownia logistyki); ze względu na wysoki stopień zużycia technicznego, ale także niskie na parametry techniczne nie można stosować nowych programów informatycznych i aktualnych aplikacji.

4. Analiza i wnioski z diagnozy.

- Oferta edukacyjna Zespołu Szkół Ekonomicznych im. M. Kaleckiego w Bielsku-Białej obejmuje kierunki kształcenia odpowiadające potrzebom lokalnego rynku pracy. Zgodnie z barometrem zawodów Powiatowego Urzędu Pracy profile, w których kształcimy znajdują się w grupie zawodów deficytowych lub zrównoważonych.
- Wszyscy absolwenci naszej szkoły znajdują zatrudnienie w służbach ekonomiczno-finansowych, handlowych i logistycznych zarówno dużych przedsiębiorstwach jak i w małych firmach. Nawiązane kontakty szkoły z przedsiębiorcami wskazują potrzebę wyposażenia absolwenta w kompetencje kluczowe i uniwersalne, w tym związane z bardzo szybkim postępem technologicznym.
- Podstawa programowa kształcenia w zawodach zapewnia kształcenie umiejętności posługiwania się technologią informacyjną, programami finansowo-księgowymi, biurowymi oraz stosowanymi w handlu i logistyce jednak tylko w małych i średnich firmach.
- Duże globalne koncerny a zwłaszcza Ceva, FCA Services, FCA Powertrain oraz operatorzy logistyczni stosują najnowsze programy klasy ERP – SAP FINANSE i SAP LOGISTYKA. Znajomość oraz umiejętność stosowania programów w praktyce jest czynnikiem decydującym o konkurencyjności na lokalnym rynku pracy oraz dostosowaniem kompetencji absolwentów do wymagań pracodawców. Staże zawodowe w wymienionych firmach oraz ukończone kursy z zakresu programów klasy ERP poparte dodatkowo umiejętnościami z zakresu znajomości języków obcych stanowią pełną zgodność kształcenia z oczekiwaniami pracodawców na lokalnym rynku.
- Proces kształcenia i programy nauczania w obszarze zawodów administracyjno-usługowych (grupa A) wymagają odpowiednio wyposażonych pracowni w sprzęt komputerowy i podstawowe oprogramowanie wymagane podstawą programową. Dla zapewnienia pełnej zgodności z wykazem pomocy dydaktycznych i sprzętu rekomendowanego przez KOWEZiU oraz pracodawców konieczne jest wyposażenie pracowni logistycznej w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie powszechnie stosowane w praktyce gospodarczej firm.
- W ramach zajęć specjalistycznych młodzież będzie mogła doskonalić swoje umiejętności komunikacyjne, językowe, ale bardzo istotne będą także kursy prawa jazdy. Zapewniają one mobilność pracownika oraz dojazd do klienta pojawiające się powszechnie w ofertach pracy przedsiębiorców. Szkolenia z zakresu obsługi kas fiskalnych wzbogacą umiejętności uczniów z zakresu technologii stosowanej powszechnie w handlu detalicznym, a z pozostałe zakresu (RFID, magazynowanie towarów niebezpiecznych, HACCP) w handlu hurtowym oraz w zarządzaniu i obsłudze procesów magazynowych. Obsługa wózka jezdniowego wraz z bezpieczną obsługą – wymiana butli gazowej oraz podestów ruchomych wolnobieżnych nożycowych (kat. IP) są kwalifikacjami bezpośrednio wpływającymi na zwiększenie konkurencyjności na lokalnym rynku pracy.

Wszystkie wymienione formy wyposażenia uczniów w dodatkowe umiejętności zarówno w ramach zajęć specjalistycznych, kursów i staży zawodowych wzbogacą i unowocześnią ofertę edukacyjną. Zapewnią poprawę jakości i efektywności kształcenia i są zgodne z oczekiwaniami pracodawców, z którymi nawiązaliśmy kontakty w celu zorganizowania w ramach projektu dodatkowych staży zawodowych:

- Ceva Logistics
- FCA Services
- FCA Powertrain
- ZUS Oddział Bielsko-Biała

Uczniowie będący beneficjentami oferty edukacyjnej naszej szkoły chętnie korzystają z dodatkowych szkoleń oraz możliwości odbycia stażu w branżowych firmach regionu. Młodzież zdaje sobie sprawę z wymiernych korzyści, jakie to daje, są bowiem ogniwem łączącym ich z rynkiem pracy i trampoliną do rozwoju kariery zawodowej.

DYREKTOR
Zespołu Szkół Ekonomicznych
mgr Maria Marczyk

.....
Dyrektor szkoły

.....
Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

ZATWIERDZAM

DYREKTOR
Miejskiego Zarządu Oświaty

.....
Dyrektor Janusz Kaps
Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku-Białej